



ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

31.12.2022



ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	3
Енергобезпека України: прийнято важливий Закон	3
Перелік ТОТ та районів бойових дій: нарешті затверджено	3
Карантин подовжено до 30.04.2023	3
Оновлено порядок блокування податкових накладних	4
ПДВ	4
Виготовлення товару з давальницької сировини: що в ПН	4
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	4
Відображення господарських операцій в обліку: у кого отримати роз'яснення	4
КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)	4
Звіт про КІК: коли фізособи подають вперше	4
ІНШЕ	5
План-графік податкових перевірок на 2023 рік	5
Поновлено доступ до ЄДР	5
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	5
ІТ-пільга з ПДВ припиняє свою дію з нового року	5
Зміна вартості та доплата після оформлення імпорту: чи реально	6
СУДОВА ПРАКТИКА	7
Збільшення реєстраційного ліміту, якщо поповнення напряму в бюджет	7
Оплата без попереднього погодження замовлення: ВС за реєстрацію ПН	8
КОНТАКТИ	9



ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Енергобезпека України: прийнято важливий Закон

ВРУ затвердила [законопроект №8196](#) (наразі очікуємо публікацію), яким з поміж іншого урегульовано використання генераторів у господарській діяльності звичайних компаній:

- з метою справлення екоподатку генератори (код 8502 за УКТЗЕД) не вважатимуться станціонарним джерелом забруднення;
- не є акцизним складом приміщення або територія, у тому числі платника акцизного податку з реалізації пального, у кожному (на кожній) з яких загальна місткість розташованих ємностей для зберігання пального, **яке використовується виключно для заправлення електрогенераторних установок**, не перевищує 2000 літрів;
- отримувати ліцензію на зберігання пального для генераторів місткістю до 2000 літрів та дозвіл на викиди також не потрібно.

Ці норми діятимуть тимчасово - на період дії воєнного стану на території України та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування.

Також звертаємо Вашу увагу на наступні новації законопроекту:

1. у разі самостійного виправлення помилок за «воєнні» періоди штрафи за п.50.1 ПКУ нараховувати не потрібно. Але! Якщо штраф було нараховано та сплачено до набрання чинності Закону, то повернути кошти не можна;
2. у випадку набрання цим Законом чинності **буде відновлено строк подання** та розгляду **скарг на рішення про відмову у реєстрації ПН/РК в ЄРПН**. Отож, ті платники, які відкладали подання скарг, мають бути готові до скорого відновлення строку.

Перелік ТОТ та районів бойових дій: нарешті затверджено

Нагадаємо, що для того, щоб скористатися звільненням від сплати окремих податків (плата за землю, податок на нерухоме майно, екоподаток), підприємство мало б розміщуватися на території, де ведуться/велися бойові дії.

Проте перелік таких територій мав би затвердити Кабмін. Нещодавно Кабмін передав ці повноваження Мінреінтеграції.

І ось наказом Мінреінтеграції від 22.12.2022р. №309 цей перелік затверджено. Опубліковано його було 27 грудня, а отже зараз можна аналізувати перелік та розбиратися за які періоди слід подавати уточнюючі декларації.

Карантин подовжено до 30.04.2023

Кабмін [вніс зміни](#) до постанови КМУ від 09.12.2020 №1236, якою встановлено карантин на всій території України.

Продовжено на всій території України карантин **до 30.04.2023**. Для суб'єктів господарювання це означає, що, зокрема, можна користуватися пільгою з ПДВ при постачанні генераторів і у новому році.



Оновлено порядок блокування податкових накладних

Кабмін [вніс зміни](#) до порядку зупинення реєстрації ПН/РК. Зміни покликані полегшити ситуацію із блокуванням ПН та РК, яка склалася. Оновлений порядок запрацює з 11 січня 2023 року. Що зміниться?

Так, зокрема:

- виключають із моніторингу ПН, обсяг постачання у яких не перевищує 5000 грн;
- пом'якшать критерії ризиковості операцій;
- додано вимогу щодо детального пояснення у відмові прийняття Таблиці даних/визнання платника податку ризиковим платником.

ПДВ

Виготовлення товару з давальницької сировини: що в ПН

Податківці в [категорії 101.16 ЗІР](#) зауважили, що при передачі продукції, виробленої з давальницької сировини, **оподаткуванню ПДВ підлягає операція з постачання послуг з переробки давальницької сировини**, та виконавець на дату першої події, визначеної п.187.1 ПКУ, нараховує ПДВ виходячи з вартості таких послуг.

При цьому к розділі Б ПН, що складається за операцією з постачання послуг з переробки давальницької сировини, **заповнюється графа 3.3**, в якій зазначається код послуги згідно з Державним класифікатором продукції та послуг ДК 016:2010.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Відображення госпоперацій в обліку: у кого отримати роз'яснення

Податківці у консультації з [категорії 102.01 ЗІР](#) зазначили, що з питань відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку при визначенні фінансового результату до оподаткування **необхідно звертатись до Мінфіну**.

Цікавим у даному випадку є факт, що своє право здійснювати перевірку правильності формування фінансового результату до оподаткування вони не заперечують.

КОНТРОЛЬОВАНИ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)

Звіт про КІК: коли фізособи подають вперше

Податківці у консультації з [категорії 103.10](#) зазначили, що першим звітним (податковим) роком для звіту про КІК є **2022 рік** (якщо звітний рік не відповідає календарному року – звітний період, що розпочинається у 2022 році).

Контролюючі особи – фізичні особи мають право подати звіт КІК за 2022 рік до контролюючого органу одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи за 2023 рік із включенням зазначеного у такому звіті скоригованого прибутку



контрольованої іноземної компанії, що підлягає оподаткуванню в Україні, до показників декларації за 2023 рік.

ІНШЕ

План-графік податкових перевірок на 2023 рік

У 2023 році планується поступове відновлення податкових перевірок. У зв'язку з цим ДПС України [оприлюднила](#) План-графік проведення документальних планових перевірок платників податків на 2023 рік.

Відповідно вже зараз потрібно перевірити чи присутня компанія у планах податківців та за необхідності підготуватися.

Поновлено доступ до ЄДР

Державне підприємство «Національні інформаційні системи» [поновило](#) доступ до порталу електронних сервісів (usr.minjust.gov.ua) 26 грудня 2022 року.

Варто зазначити, що відтепер доступ до відомостей з Єдиного державного реєстру в електронній формі шляхом безоплатного пошуку та формування витягу надається **виключно за умови ідентифікації особи**, яка бажає отримати такі відомості, з використанням засобів електронної ідентифікації з середнім або високим рівнем довіри (кваліфікованим або удосконаленим електронним підписом).

Тобто тепер компанії можуть перевіряти своїх контрагентів у реєстрах на актуальні дати. Відповідно знижуються ризики проведення господарської діяльності.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

ІТ-пільга з ПДВ припиняє свою дію з нового року

Майже 10 років ІТ-галузь користувалася пільгою з ПДВ при постачанні програмної продукції. Дана пільга була закріплена у п.26-1 підрозділу 2 розділу ХХ ПКУ. Вона діяла з 1 січня 2013 року до 1 січня 2023 року.

Багато компаній сподівалися на її продовження, що у цілому відповідало практиці останніх років. Але за останньою інформацією продовжувати дію пільги не планують.

У зв'язку з цим компанії мають зробити наступні дії:

1. проаналізувати діючі договори та перехідні операції. Так, якщо «перша подія» відбулася до 1 січня 2023 року, а «друга» подія відбудеться після цієї дати, то операція потраплятиме під пільгу;
2. узгодити свої цінові пропозиції у зв'язку зі скасуванням пільги з ПДВ.

Також акцентуємо Вашу увагу на тому, що операції з постачання послуг за межами митної території України (визначаємо за ст.186 ПКУ) та ті, які вважаються роялті, як і раніше **не є об'єктом оподаткування ПДВ**. Відповідно для компаній, котрі здійснювали необ'єктні, а не пільгові операції нічого не зміниться.

Зміна вартості та доплата після оформлення імпорту: чи реально

Час від часу у імпортерів трапляються випадки зменшення договірної вартості імпортованого в Україну товару (наприклад, знижки від постачальників, неналежна якість товару тощо). Для таких випадків є зрозумілі та апробовані в практиці процедурні рішення.

Значно рідше зустрічаються випадки необхідності збільшення договірної вартості імпортованого в Україну товару (зокрема, в результаті застосування постачальниками-нерезидентами правил трансфертного ціноутворення). Для таких нечастих ситуацій важко стверджувати, що в практичній площині є відпрацьовані (усталені) процедурні рішення.

Спробуємо проаналізувати чи допускає законодавство України збільшення договірної вартості товару вже після імпорту товару в Україну та проведення розрахунку за нього.

1. Згідно ч.3 ст.632 ЦКУ, зміна ціни в договорі після його виконання **не допускається**.

Тобто, якщо до відносин сторін зовнішньоекономічного договору поставки застосовується право України, на перший погляд змодельована ситуація збільшення вартості товару не допускається.

Проте в договірній практиці України поширені випадки, коли сторони договору на етапі укладення договору фіксують порядок перегляду ціни та обставини, за яких такий перегляд здійснюється. Вважається, що у таких ситуаціях мова йде не про зміну ціни після виконання договору, а про зміну ціни **після укладення договору у випадках і на умовах, встановлених договором, що не суперечить цивільному законодавству України**.

Звертаємо увагу, що до відносин сторін за договором поставки, постачальником за яким є нерезидент, досить часто застосовується право країни постачальника. Отже, питання зміни ціни в договорі (інвойсі) потребуватиме аналізу в розрізі права країни постачальника.

Утім, навіть якщо припустити, що право країни, яке застосовується до відносин сторін договору поставки, не забороняє змінювати ціну договору (інвойсу) після його виконання, аналізоване питання варто також розглянути з точки зору митного та валютного законодавства України.

2. Митний кодекс України (ст.269) допускає внесення змін у митні декларації протягом 3 років з дня завершення митного оформлення, однак **з дозволу митного органу**.

При цьому у п.37 Положення про митні декларації, затвердженого постановою КМУ №450 від 21.05.2012р., передбачені випадки, в яких здійснюється оформлення аркушу коригування до митних декларацій.

У цьому переліку відсутні випадки, пов'язані із збільшенням вартості товару за імпортною операцією.

Однак передбачені, зокрема, такі випадки, прямо чи опосередковано пов'язані зі зміною ціни товару:

- у разі необхідності виправлення відомостей, пов'язаних з доплатою або поверненням митних платежів, у тому числі у зв'язку із скасуванням рішення митного органу;
- у разі необхідності виправлення відомостей, пов'язаних з коригуванням ціни товару, що вивозиться за межі митної території України, для цілей податкового

контролю за трансфертним ціноутворенням, якщо таке коригування не призведе до зменшення суми податків, що підлягає сплаті до бюджету.

Хоч в судовій практиці (зокрема, у [Постанові Верховного Суду від 23.11.2020р.](#) у справі №809/984/18) і зустрічаються позиції, що цей перелік не повинен розглядатися як вичерпний (оскільки в Митному кодексі України не передбачено обмежень випадків коригування митних декларацій), ми не можемо виключати, що митні органи застосовуватимуть формальне вузьке тлумачення (тобто, в окремих випадках вважатимуть неможливим відступлення від переліку).

Утім, за усними коментарями представників окремих митних органів, у практиці митних органів трапляються випадки внесення змін до митних декларацій, пов'язані із збільшенням вартості товару за імпоротною операцією.

Якщо митні органи України допускать (надаватимуть дозвіл на) внесення змін, необхідно буде ініціювати оформлення аркушів коригування окремо до кожної митної декларації. До звернень про внесення змін у митні декларації необхідно буде додавати, зокрема, документи, що фіксуватимуть порядок коригування ціни (випадки і умови) та відкориговану ціну.

Коригування митних декларацій є передумовою для наступного етапу – проведення доплати за товар через обслуговуючий банк.

3. Наголошуємо, що у валютному законодавстві України прямо не передбачена можливість доплати на користь нерезидента ціни товару у зв'язку з оформленням аркушів коригування до митних декларацій, як і не передбачена заборона (обмеження) для такої доплати.

Ми не можемо виключати, що банк, в якому імпортна операція перебуватиме під валютним наглядом, керуючись внутрішніми політиками, може запитувати у імпортерів додаткову інформацію та документи, пов'язані з переглядом ціни, і досить ретельно аналізувати наявність об'ґрунтованих підстав збільшення ціни.

Утім, наразі нам безпосередньо не відомий досвід розгляду митними органами і банками ідентичних ситуацій.

У зв'язку з цим просимо сприймати наведений матеріал як нашу приватну думку, яка може не співпадати з баченням відповідальних органів/осіб.

СУДОВА ПРАКТИКА

Збільшення реєстраційного ліміту, якщо поповнення напряму в бюджет

Верховний Суд розглянув справу, обставини якої зводяться до наступного:

- товариство помилково, замість поповнення СЕА ПДВ, перерахувало кошти напряму в бюджет;
- товариство не одразу виявило помилку, через що податківці, посилаючись на специфіку роботи програмного забезпечення, готові були повернути кошти тільки на електронний рахунок;
- програмне забезпечення не налаштоване збільшувати реєстраційний ліміт у випадку «поповнення» електронного рахунку з бюджету.

ПКУ також прямо не передбачає можливість збільшення реєстраційного ліміту, якщо поповнення електронного рахунку відбулося не напряму з поточного рахунку, а через



бюджет як «посередник» (сплата напряму до бюджету з наступним поверненням на електронний рахунок).

Верховний Суд виходячи з логіки податкових норм прийшов до висновку, що **платник податків має право на збільшення реєстраційного ліміту** і у випадку, коли поповнення СЕА ПДВ відбувається не з поточного рахунку, а через сплату напряму до бюджету з наступним повернення на електронний рахунок ([постанова ВС від 25.11.2022р.](#) у справі № 460/1390/21).

Н.В! Слід мати на увазі, що для права на збільшення реєстраційного ліміту платник податків спочатку повинен добитися повернення йому коштів на електронний рахунок, що саме по собі не є легким етапом.

Наступна складність чекає на етапі безпосередньо коригування електронного ліміту, яке наразі для таких випадків відбувається вручну, що, безперечно, не викликає великого ентузіазму в податкового органу та вимагає наполегливих комунікацій для відстоювання платником податків свого законного права.

Оплата без попереднього погодження замовлення: ВС за реєстрацію ПН

Верховний Суд ([постанова ВС від 29.08.2022р.](#) у справі №440/16/20) дійшов до висновку про необхідність реєстрації податкової накладної за умови (1) отримання коштів від контрагента та (2) за наявності чинного Договору з таким контрагентом, **навіть якщо:**

- кошти були в той же день повернуті контрагенту через їх помилкову сплату;
- між сторонами не було погодженого конкретного замовлення, специфікації, виставленого рахунку.

Тобто, якщо на рахунок суб'єкта господарювання надходять помилково сплачені кошти від особи, з якою є договір, на переконання податкового органу та Верховного Суду **реєстрація податкової накладної є обов'язковою**. Наведене не виключає можливість наступного корегування податкових зобов'язань у випадку повернення коштів.

Н.В! З огляду на зазначену позицію ВС рекомендуємо в кожній конкретній ситуації окремо дослідити, чи дійсно існує договір, чи можна вважати його укладеним за відсутності чітко погодженого предмету, чи не закінчився строк дії договору – та в залежності від з'ясованої інформації прийняти оптимальне рішення, чи є підстави реєстрації податкової накладної та який варіант дій найбільш безпечніший.

Оскільки корегування уже зареєстрованої податкової накладної вимагає сприяння контрагента, перед повернення коштів доцільно погодити, в тому числі письмово, план дій з таким контрагентом, щоб не залишитися без коштів, але з податковими зобов'язаннями.



КОНТАКТИ



Департамент клієнтського сервісу

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

mariia.khomenko@keynas.com

+38 (067) 464 35 95

Департамент консалтингу

sergii.kucherenko@keynas.com

Юридичний департамент

maksim.zhukov@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 204

+38 (067) 523 89 00

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com